

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 18 (2097) 1998 m. gegužės mėn 12 d.

Eina 43-čius metus

Melbourne

Pasaulinei Gyvybės dienai paminėti

*Pradžioje buvo Žodis.
Tas Žodis buvo pas Dievą,
Ir žodis buvo Dievas. (...)
Jame buvo gyvybė,
Ir ta gyvybė buvo žmonių šviesa.*
(Jn 1, 14)

Žmogus pašauktas džiaugtis gyvenimo pilnatve ir dalyvauti Dievo gyvenime. Tokio pašaukimo didingumas atskleidžia žmogaus gyvybės didybę ir neįkainojamą vertę. Motinos Teresės liudijimais gyvenimas – tai galimybė, kuria galime naudotis, tai pareiga, kurią turime išpildyti, tai meilė, laukianti jos pilnatvės pažinimo. „gyvenimas – tavo gyvenimas, kovok dėl jo!“

Kiekvienam žmogui, pakylėtam viršum visų kitų vertybių, įteikiamas į rankas žmogiškasis gyvenimas.

Artėjame prie trečiojo tūkstantmečio slenksčio. Tačiau mūsų požiūriai į gyvybę labai skirtingi. Kasdieną pasaulyje masiškai žūsta gimusi ir negimusi žmonių gyvybė. Pats mūsų gyvenimo laikmetis įpareigoja nedelsiant giliai susimąstyti ir apgalvoti žmogaus gyvybės vertės, gyvenimo prasmės ir žmogaus vietos visuomenėje klausimus.

Krikščioniškuoju ir humaniškuoju požiūriu kiekviena gyvybė yra didžiausia ir neliečiama vertybė, o visuomenėje gerbtinas žmogiškasis orumas. Krikščionys gyvybę laiko šventa, nes kiekvienas žmogus yra sukurtas pagal Dievo paveikslą ir panašumą.

Deja, gyvename pasaulyje, kuriame vis garsiau mokslo ir naujų technologijų vardu skelbiamos naujos žmogaus gyvybės sampratos, kuriami žmogaus gyvybės naikinamą įteisinantys visuomenėje įstatymai. Žmogus panorą tapti negimusio ir gimusio gyvenimo, net jo pradėjimo ir mirties valdovu. Eksperimentai su žmogaus gyvybe moderniškiausiose mokslinėse laboratorijose įgavo neregėto antihumanizmo išraišką – žmogaus klonavimą, prieš kurį jau išgirdome daugelio valstybių protestą. Visi bandymai, visi įstatymai, nukreipti prieš gyvybę, pirmiausia ardo šeimą – svarbiausią visuomenės instituciją, amžiais egzistuojančią ir išlikusią nepaneigiamą, kraujo ir meilės ryšiu sutvirtintą sandraugą, kurioje vyksta patys svarbiausi žmogaus gyvenimo momentai: gimimas, vaiko ir jaunuolio gyvenimas, jų įvedimas į savarankišką gyvenimą, sutuoktuvės ir mirtis.

Dievas nereikalauja, kad žmogus statytų jam rūmus. Jis leidžia pačiam žmogui statyti namus, kurti šeimos židinį, kurio liepsna yra pati didžiausia Dievo suteikta dovana – vaisingumas,

Šventoji šeima su šventąja Kotryna iš Aleksandrijos.
(Manoma, kad ji piešė Prospero Fontana)

žmogaus gyvenimo pratęsimas. Šeima – tai vedybinio gyvenimo ir meilės sandrauga, pašaukta teikti meilę ir pratęsti gyvybę. Šeimoje glūdi pagarbos žmogaus gyvybei ir vaisingumui pratęsimo šaknys. Meilė prasideda namuose. Jei namai pilni meilės, tos šeimos vaikai kurs šeimas, kurios naujos gyvybės dovaną sutiks su meile.

Tokiose šeimose bus daug dorų, mylinčių vieni kitus vaikų. Jiems bus lengviau nugalėti gyvenimo skausmus ir kliūtis.

Šiandien šeimos supratimas tarsi įgavo kitą prasmę. Su ilgesiu ir pagarba prisimename gausias ir doras savo netolimų protėvių šeimas, kurių pamatas buvo meilė, pastovumas, ištikimybė, supratimas, saugumas. Turėtumėm prisiminti jas ir tęsti tų šeimų tradicijas. Tą primena mums ir gydytojo Vinco Kudirkos Tautinės giesmės žodžiai: „Iš praeties tavo sūnūs te stiprybę semia!“

Lietuviai pamilo tą mažą žemės plotelį Baltijos pajūryje, pamilo mišką, jūrą. Atgavę nuosavybės teisę į žemę ir būstą, mes vėl ariame žemę, statome naujus namus. Tik kas tuose namuose gyvens, jei kasmet Lietuvoje mažėja lopšių ir daugėja

karstų? Minėdami Pasaulinę gyvybės dieną pirmiausia turėtume išaukštinti žmogaus gyvybę, motiną, tėvą, vaiką, senelį. Kiekvieną, bet ypač patį mažiausią, dar negimusį, bet jau atstumtą, arba ligotą, nepilnavertį, visų pamirštą. Juk jie yra užslėpto gėrio šaltinis, iš kurio visi stiprieji ir sveikieji gali semtis moralinių vertybių – nusizėminimo, atjautos, gerumo, užuojautos, gailestingumo – ir dar daug kitų dorybių.

Kiekvienas žmogus turi teisę gyventi ir garbingai mirti. Net ir sunkiausios, beviltiškiausios būklės žmogus, jei jį supa artimųjų meilė, užuojauta ir kvalifikuota medicinos pagalba, trokšta gyventi ir oriai atsisveikinti su žemiškuoju pasauliu. Tik vienišas ir nemylimas nenori gyventi. Jei mes mokėsime mylėti savo artimą Kristaus pavyzdžiu, blogis pasitrauks. Todėl turime išrauti iš savo širdžių mažiausius neapykantos daigus, nes jos šaknys gilos ir iš jų suveži viso pasaulio blogybės. Meilė nereikalauja atlygio. Ji neturi piniginių vertės išraiškos. Šiandien mums ypač reikia artimo meilės. Turime pamilti vieni kitus. Net tuos, kurie už savo klaidas atsisako atgailos ar nesupranta pasukę

blogio keliu. Mes turime suprasti, kad daugelį vertybių supainiojo paskutiniai penki dešimtmečiai. Žmonės dažnai dažnai klysta, nesuprasdami tikrosios blogio ar gėrio sampratos. Daugelis nebegirdi savo sąžinės balso ir niekada savo sąžinei nesurengia teismo. Juos reikia užjausti, mokyti, skatinti susimąstyti. Nei negimusio, nei seno ar ligoto nevalia sunakinti. Kiekvienas žmogus turi teisę mirti žmogiškai ir krikščioniškai oriai. Negimusios gyvybės sunaikinimo, eutanazijos ir mirties baismės įstatymų neturėtume svarstyti remdamiesi vien žmogiška išmintimi, nes gyvybės Kūrėjas yra Dievas, todėl žmogaus gyvybė – šventa ir neliečiama.

Žmogaus gyvybė yra iškiliausia iš visų žemiškųjų dalykų ir reiškiųjų. Ją turi visi mylėti ir gerbti. Krikščionių dvasininkai, savo mokymuose ir darbuose aiškinkite neprilygstamą kiekvieno žmogaus asmens vertę gyvybės kultūros atnaujinimui.

Lietuvos intelektualai, geros valios humanistai, stenkitės įrodyti kilniąją žmogaus gyvenimo prasmę ir vertę.

Politikai ir visuomenės veikėjai, apmąstykite kiekvieną reikalavimą ar kuriamą įstatymą, lemiantį gimusio ar negimusio žmogaus gyvenimą.

Lietuvos gydytojai ir visi sveikatos apsaugos darbuotojai, tarnaukite žmogui, padėkite išsaugoti jį dar negimusį, saugokite kiekvieno vaiko, jaunuolio, šeimos ir senelių sveikatą, padėkite jiems iki paskutinio atokvėpio, teikite tokią pagalbą, kokia yra jūsų galioje.

Lietuvos mokytojai, tegu jūsų žodžiai pasiekia mokinių širdis ir pripildo jas pagarbos, meilės ir atjautos žmogui jausmų.

Lietuvos poetai ir rašytojai, sukurkite gražiausias giesmes ir odes, išaukštinami meilę, gėrį ir žmogaus grožį.

Lietuvos žurnalistai, tegu jūsų plunksnos pakryps ta kilnių žmonių darbų aprašymui. Teisinga kritika tebūna reikiama su pagarba žmogaus orumui.

Jaunosios Lietuvos šeimos, kiekviena savo vaiko lopšį apsupkite didele tėvų meile, auklėkite savo vaikus, iš mažumės mokydami juos artimo ir Tėvynės meilės. Ugdykite pagarbą tėvams ir seneliams, mokytojams, užuojautą vargšams ir silpniesiems. Mokykite savo vaikus kasdien atlikti gerą darbą. Taip mus mokė mūsų senoliai.

Nuo šių metų kiekviena paskutinį balandžio sekmadienį Lietuva pradėjo švęsti Pasaulinę gyvybės dieną. Tegū ji primena mums žmogaus gyvenimo prasmę, žmogaus gyvybės vertę ir įpareigoja vykdyti svarbiausią priesaiką – mylėti savo artimą, savo vaiką, tėvus, tėvystę.

*Žodis buvo Dievas (...)
Visa per jį atsirado,
ir be jo neatsirado nieko,
kas tik yra atsiradę. (...)
Tas Žodis tapo kūnu ir
gyveno tarp mūsų.*

(Jn. 1, 1.3.14)
(Iš „Bažnyčios Žinios“)

Žinios iš Lietuvos Radijo Vatikane

Balandžio 20-21 dienomis Vašingtone Lotynų Amerikos vyskupų tarybos iniciatyva įvyko keletas susitikimų su tarptautinių finansinių organizacijų – pasaulinio banko ir tarptautinio valiutos fondo – atstovais. Kaip pažymėjo pareiškime spaudai Lotynų Amerikos vyskupų tarybos pirmininkas arkivyskupas Oscar Rodriguez, susitikimų tikslas yra ieškoti būdų kaip palengvinti Lotynų Amerikos kraštų skolas, kaip kovoti su korupcija bei užtikrinti, jog ekonominių struktūrų vystymasis įgytų socialinę dimensiją. Kitais žodžiais tariant, būtina siekti, kad negalinčiose iš užsienio skolų išbristi valstybėse būtų rūpinamasi ne tik ekonomine pažanga, bet ir sveikatos bei švietimo sistemų gerinimu, naujų darbo vietų kūrimu. Vašingtone įvykusiame susitikime su finansininkais dalyvavo 2-ųjų Lotynų Amerikos valstybių episkopatų atstovai. Arkivyskupas Oscar Rodriguez taip pat pažymėjo, kad susitikimas yra pirmiausiai pernai Vatikane vyskupo vyskupų sinodo Amerikos Bažnyčiai nutarimų įgyvendinimas.

o o o o o

Prancūzijos vyskupai labai karštai paragino krašto vyriausybę įteisinti neteisėtus imigrantus Prancūzijoje. Paskelbtame pareiškime vyskupai taip pat gynė Bažnyčios teisę suteikti prieglobstį nelegaliems emigrantams bugštaujantiems, kad bus išvaryti iš Prancūzijos. Vyskupų laiškas yra užvardintas "Aš pamačiau skurdą pas savuosius". Vyskupai prašo Prancūzijos vyriausybės suteikti daugiau leidimų imigrantams pasilikti Prancūzijoje. Vyskupų pareiškime yra pakartojamas Prancūzijos Bažnyčios nusistatymas apgyvendinti benamius imigrantus Bažnyčių patalpose. Vyskupai tai pat paragino krašto tikinčiuosius labiau padėti dokumentų ir leidimų neturintiems vargstantiems imigrantams. Pastaraisiais metais imigrantai nekartą apsigyveno bažnyčiose su vietinio klebono leidimu, bet po to buvo policijos išvaryti. Prancūzijos vyskupai savo pareiškime pridūrė, jog nesiekia, kad visiems imigrantams būtų suteikta tam tikra įsisteisinimo amnestija, bet kad valdžia ištirtų kiekvieno prašančiojo padėtį ir jautriau pažvelgtų į pačius vargingiausius ateivius.

o o o o o

Politinė krizė ir stichinės nelaimės komunistų valdomoje Šiaurės Korėjoje visiškai nustumė žmonių pragyvenimo lygį. Kaip sakoma vienos Pietų Korėjos humanitarinės organizacijos, vadovaujamos vienuolio budisto Pomnyum, šiomis dienomis

išplatintame pareiškime, nuo 1995 metų vidurio iki šios dienos, Šiaurės Korėjoje badu mirė virš 3-jų milijonų žmonių, kas sudaro septintadalį krašto gyventojų. Kovoiant su badu, šiuo metu Šiaurės Korėjos gyventojams reikėtų bent 2-jų milijonų tonu produktų. Humanitarinės organizacijos pareiškime pateikiami duomenys, dokumentuoti tiesioginių liudytojų parodymais – buvo apklausti pabėgėliai iš Šiaurės Korėjos, perėję Kinijos sieną nuo praeitų metų rugsėjo iki šių metų kovo mėnesio. Jų teigimu, nuo 1995 metų rugpjūčio, kai liūtys sunaikino visą derlių ir šalyje kilo badas, pabėgėliai vidutiniškai yra palaidoję ketvirtadalį savo šeimos narių. Didžiausias mirtingumas yra vaikų iki dešimties metų ir žmonių peržengusių penkiasdešimties metų ribą, tarpe. Šių metų sausio mėnesį pasaulinė mitybos programa apskaičiavo, kad Šiaurės Korėja, norėdama atitolinti bado pavojų, šiais metais turėtų gauti daugiau nei milijoną tonų maisto produktų. Iki šiol į šios tarptautinės organizacijos raginimus atsiliepę šalys, Šiaurės Korėjai pateikė tik šiek tiek daugiau nei du šimtus tūkstančių tonų maisto produktų.

Profesionalo liudijimas

Vienas Australijos žinomųjų medienos specialistų dr. John J. Sullivan iš Brisbano lankėsi Medjgorje ir aprašė savo išgyvenimus.

"Buvo maždaug 15 min. po 11 val. nakties, kai mes pagaliau pasiekėme Kryzavek (Kryžiaus kalno) viršūnę. Akmeninis kryžius stovėjo priešais mus apie 25 jardų nuotoly... Buvo labai tamsi naktis. Maldininkų grupės meldėsi ir giedojo Liurdo himną... Staiga visas akmens kryžiaus emė tyvuliuoti balto pulsuojančio šviesoj... Visas kryžius pulsavo, šviesiai blykčiojant, nustojant ir vėl pradėdant. Nuostabus reiškinys tesėsi apie 30 min., iliuminuodamas didžiulį kryžių, aplinkui matomą myliu mylias... Ir tada staiga... čia pasirodė Ramybės karalienė. Jokie žodžiai negali apibūdinti tuometu nesitikėto ir nuostabaus apsiereikimo. Žavingas vaizdas! Gryno sidabro perlai nužėrėdavo nuo Jos rūbo į nakties tamsą. Jos rožinis mirguliuo šviesomis tarsi brangakmeniais. Jos visas apdaras buvo... nepalyginamas su nieku, kas čia žemėj. Net pats mėginimas su kuo palyginti nupigintų šio apsiereikimo grožį. Ji pasiliko vos keletą minučių, bet mes ir po to kuri laiką buvom visiškai priblokšti.

(Iš Medjgorje Report) - M.M.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Mūsų laikų
herojus, 20-
ties metų
Romas
Kalanta,
susidegino
1972 m.
gegužės 14 d.
Kaune,
protestuodamas
prieš sovietų
okupaciją.

Antijudaizmo šaknys krikščioniškoje aplinkoje

Katalikų Bažnyčia besirengianti džiugiai ir švaria savo narių sąžine paminėti Didįjį krikščionybės jubiliejų, Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo paraginta, pastaraisiais mėnesiais žengė kelis svarbius žingsnius siekdama peržiūrėti praeityje galiojusius santykius su žydu tauta ir atitaisyti tai, kas juose buvo bloga.

Pirmiausiai šiai temai buvo skirtas Šventojo Tėvo paraginimu Vatikane sušaukas studijų simpoziumas pavadinamas: "Antijudaizmo šaknys krikščioniškoje aplinkoje", vėliau sekė Popiežinės religinio dialogo su judaizmu komisijos dokumentas: "Mes atsimeiname". Pagaliau didelio dėmesio susilaukė Didįjį Penktadienį per Kryžiaus pagarbavimo sakyta Popiežiaus pamokslininko homilija apie Kristaus sugriautą sieną skyrusią žydu tautą nuo neżydų, kuri ilgainiui de ja vėl atsistatė krikščionių santykiuose su žydais. Taip pat ir šiemetinio Kryžiaus Kelio Romos Koliziejuje mąstymuose skambėjo žodžiai: "Ne, ne žydu tauta, bet mes visi jį nukryžiuome; ne jie, bet mes visi nužudėme įsikūnijusią Dievo

meilę".

Pasaulinės žydu bendruomenės atstovai į pastaruosius Katalikų Bažnyčios mostus reagavo įvairiai: vieni labai palankiai, kiti – atsargiau, dar kiti – priešiška: sakydami, kad tokių pareiškimų negana. Vis dėlto vyrauja palankios reakcijos. Italijos žydu bendruomenės atstovas, žinomas žurnalistas ir politinių įvykių apžvalgininkas Arrigo Levi, kalbėdamas Vatikano radijui, palygino šiemetinį Popiežiaus Koliziejuje vadovautą Kryžiaus Kelią su jo apsilankymu prieš kelerius metus Romos Sinagogoje. Tą kartą Popiežius pavadino žydu tautą krikščionių vyresniaisiais broliais. Tai buvo drąsus ir didelį įspūdį sukėlęs žodžiai, tačiau į juos buvo sureaguota tik kaip į drąsų, neįprastą pareiškimą. Juo labiau, kad tų žodžių klausėsi tik maždaug 500 Romos žydu bendruomenės narių. Tačiau dabar šie katalikų Bažnyčios mostai vyksta globaliniu mastu. Kryžiaus Kelią per televiziją sekė milijonai žmonių. Jei Bažnyčia nebijo šių skaudžių problemų gvildinti globaliniu mastu, reiškia, kad tikrai nuosirdžiai keičiasi mūsų santykiai, - sakė Arrigo Levi.

LRTV

Ką reiškia kryžiaus ženklas?

Kryžiaus ženklu pradėdame ir baigiame šv. Mišias. Kiekvienas rankos judesys turi savo prasmę, kai ranka paliečiame kaktą – tai simbolizuoja Dievą Tėvą. Jis išmintis, Jis Kūrėjas. Ranką leidžiame žemyn – tai Jėzaus įsikūnijimas, Jo atėjimas gyventi pasauly. Ranką keliame aukštyn – tai Kristaus sugrįžimas pas Tėvą. Kai ranka liečiame pečius – tai reiškia šventosios Dvasios veikimą ir galią. Mūsų rankos judėsiai turėtų atlikti taisyklingą kryžiaus ženklą.

Per šv. Mišias, prieš Evangelijos skaitymą, mes darome mažąjį kryžiaus ženklą: brėžiame mažus kryželius ant kaktos, lūpų ir krūtinės. Tai, turi savo prasmę. Kryžiaus ženklas ant kaktos – prašymas Dievo pašventinti ir palaiminti mūsų protus, kad priimtumė ir suprastumė Jo žodį.

Kryžiaus ženklas ant lūpų reiškia tai, kad mes turime skelbti tą žodį, kurį išgirstame ir kuris duodamas mums kaip maistas, kaip Geroji Naujiena. Tai yra trumpiausias mūsų tikėjimo išpažinimas. Kryžiaus ženklas ant krūtinės simbolizuoja mūsų troškimą širdimi priimti Kristaus Evangeliją ir ją gyventi. Tai ir yra prašymas, kad Viešpats perkeistų mus, padarytų nauju kūrinium.

Pranašas Ezekielis sako: "Duosiu jums naują širdį ir atnaujinsiu jus nauja dvasia." O apaštalas Paulius primena: "širdim priimtas tikėjimas veda, į teismą, o lūpomis išpažintas – į išgymą."

Dievo Motina Medjgorje – Jūgoslavijoje sakė: "Visuomet melskitės prieš kryžių ir aš meldžiu prieš kryžių, nes kryžius yra Kristaus simbolis."

(Iš "Katalikų pasaulis") - M.M.

POLITIKA IR POLITIKAI

Rašo dr. Jonas Kunca, M.D.

Kai tvėrėsi Sąjūdis, pagal ką tik mirusį prof. K. Antanavičių, dauguma nesvajėjo apie nepriklausomybę, bet apie didesnę savarankiškumą ir laisvę. Valstybiniam gyvenimui iniciatoriai nebuvo pasirodę. Dėka susidėjusių aplinkybių S. Sąjungoj, atsirado proga visiškai atsikratyti svetima okupacija.

Tuo metu subrendusių politikų nebuvo, o valdžią sudaryti skubiai reikėjo. Į ją pateko pasižymėję Sąjūdyje, bet nebūtinai sugebantys valdyti. Pateko ten ir veržėsi, bet nebūtinai gabesni. Dėl to laisvos valstybės gyvenimo pradžia buvo sunki, dažnai nesėkminga. Vis dėl to jau praėjo 10 metų. Buvo laiko pasiruošti valstybiniam darbui tiems, kurie į jį pretendavo. Dabartinė padėtis rodo, kad to laiko jie neišnaudojo. Buvo daugiau užimti partiniais reikalais, opozitorių skvernų tampymu ir asmeninės ekonominės būklės pagerinimu. Pretendentai į politikus ir vadus savęs neklusė, kiek jie tokiom pareigom tinka. Svarbu iškilti ir tiek.

Per tuos 10 metų žmonės stengėsi dirbti kad ir sunkiose sąlygose. Ekonomija nustojo riedėti atgal ir dabar auga. Bet tai ne valdžios nuopelnai. Kur vyriausybei reikėjo pasirodyti, ten labai mažai kas padaryta. Keitėsi vyriausybės vadai ir ministrai, bet administracinės tvarkos nei vienas iš jų neįvedė. Kodėl taip įvyko? Gal tie vadai ir vadeliai nesuprato šitos problemos reikšmės? Gal neišmanė vadovauti. O gal buvo susidraugavę ar susigiminiavę su kriminaliniais elementais. Gal tokiu būdu jie padidindavo savo pajamas. Kaip ten bebūtų, Lietuva iki šiol liko be efektyvios valdžios.

O tokiose sąlygose rimtai dirbti yra labai sunku. Ne vienas galvoja, gal geriau dar palaukti. Užsieniečiai apsidairo ir mano tą patį. Dėl to investicijos nėra tokios, kokios galėjo būti. Turistai vengia praleisti atostogas gražiam krašte,

kur nėra nei saugumo nei organizacijos. Prarandame šimtus milijonų dolerių ir progą duoti darbo jo ieškantiems. Dėl to paverkšlenam, bet nesiimam rimtų priemonių. Naujas prezidentas, susirūpinęs dėl dažnų sprogdinimų, sušaukė visus atsakingus už vidaus saugumą. Lyg tai padaryti kai kurie pakeitimai. Kiek tas prisidės prie nusikalstamumo mažėjimo, tik laikas parodys. Juk A. Brazauskas irgi dažnai darė pasitarimus, kūrė komisijas, ir nieko iš to neišėjo. Gal V. Adamkui seksis geriau. Tikėkim.

Įvesti šalyje tvarką, ypač kai ji yra pašlijusi, reikia visos administracijos pastangų, o ne vieno asmens. Jei ta administracija iki šiol neveikė, reiškia, kad ją reikia apvalyti nuo netinkamų viršininkų ir pavaldinių neatsižvelgiant kokiam partijai jie priklausytų. Reformos turėtų apimti visas administracijos viršūnes, o po to ir žemesnius pareigūnus. Politikai ar aukštesni pareigūnai turi būti asmenys turintys sugebėjimus vadovauti, administruoti ir norintys dirbti tautos ir valstybės labui. Kas tokių savybių neturi, vadovauti departamentam ir įstaigom netinka. Tokie netinka ir būti seime ar iš vis dalyvauti politikoje.

Tą atranką privalo padaryti min. pirmininkas per daug neatsižvelgdamas į partijos reikalavimus. Kažtik buvo pakeitimų ministerijose. Ar jie buvo pakankami? Greit pamatysim. Pretendentam į politikus mūsų krašte atėjo laikas rimtai apsigalvoti ir: arba skubiai pasiruošti šitam darbui arba iš vis nedrumsti vandens.

Politiku gali būti tik asmuo norintis padėti sava tautai ir savam kraštui ir galintis tai padaryti. Norėti būti politiku, kad pagarsėti, o vėliau apsijuokinti padarius žalą savam kraštui, yra ne patriotizmas, bet oportunitizmas. Gražiau ir kilniau tokiom būtų tyliai pranykti iš politinės arenos.

Politika yra galbūt pati sunkiausia ir atsakingiausia profesija, kuriai, deja, ne visi gali priklausyti.

Našlaičių Atvelykis prie Prezidentūros

Sūėjo 300 jaunųjų svečių

Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma surengė Atvelykio šventę trims šimtams sostinės našlaičių ir globos namų auklėtinių.

Prezidentas su žmona vaikų laukė Prezidentūros kiemelyje. Čia juos pasitiko Užpalių kaimo kanklininkai. Sąvartynuose ir landynėse gyvenusius vaikus nustebo erdvis ir švarus Prezidentūros kiemas.

"Mes jus labai mylime ir niekada jūsų nepamiršime", - vaikams žadėjo A. Adamkienė. Prezidentas susirinkusius vaikus vadino saulutėmis. "Tikiu, - sakė jis - kad jaunatviška saulučių dvasia pasklis po visą Lietuvą".

Vaikai paprašė valgyti

Nors vaikai ir stengėsi rimtai klausytis neilgų kalbų, jiems labiau patiko šokiai ir dainos.

Susikibę už rankų, rateliuose sukosi ir V. Adamkus, ir A. Adamkienė. Pašokti su vaikais norėjo ir Seimo narė Vilija Aleknaite-Abramkienė, tačiau bendrauti su svetimais vengė

Margučius rideno ir vaikai, ir Prezidentas su žmona.

P. Lileikio nuotr.

ketverių metų jos sūnus Žygimantas.

Iš pradžių vaikai drįso tik prieiti prie Prezidento su žmona ir įteikti jiems žibučių. Vėliau, sušokę ir sudainavę kelias dainas, jie praalko ir pradėjo klausinėti V. Adamkaus, kada duos valgyti.

"L.r."

Lenkijos lietuviai ir per šventes neatsikrato kartėlio

Lenkijos lietuvių atstovai neslepia kartėlio dėl savo padėties ir dėl kaimyninių valstybių santykių. "Jaučiame, kad mūsų santykiai su Lietuva blėsta", - su širdgėla susitikime su Lietuvos ambasadoriumi Lenkijoje Antanu Valioniu sakė Lenkijos lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkas Sigitas Parancevičius.

Kovo 11-osios šventė, kurioje dalyvauti į Punkską atvyko ir Lietuvos regioninių problemų ir tautinių mažumų departamento direktorius Remigijus Motuzas bei Lietuvos generalinė konsulė Varšuvoje Irena Valainytė, tapo dalykišku pokalbiu su Lenkijos lietuvių organizacijų vadovais.

Kaip pranešė BNS, šeiminkai negailėjo karčių žodžių Lietuvai už tai, kad per mažai dėmesio skiria jų gyvenimui.

"Lenkijos žiniasklaida labai domisi Lietuvos lenkų problemomis ir daug apie jas rašo, tuo tarpu Lietuvos žurnalistai Lenkijos lietuvių problemomis susidomi labai retai", - skundėsi Lenkijos lietuvių draugijos pirmininkas Petras Maksimavičius.

Karčių žodžių pasakytą ir apie Vilniaus universitetą, į kurį kelerį metai jau nepatenka nė vienas Punksko vidurinės mokyklos absolventas, norintis studijuoti lietuvių kalbą, kadangi neišlaiko itin sunkaus lietuvių kalbos egzamino.

Punkskiečiai taip pat norėtų, kad licėjuje būtų įkurta žemės ūkio mokyklos lietuviška klasė. Tai labai praverstų jauniems lietuviams ūkininkams, panorusiems likti dirbti kaime.

"Lietuva moka studijuojantiems Lenkijoje studentams stipendijas, tuo tarpu Lenkija savo studentų Lietuvoje neremia", - sakė Lenkijos lietuvių bendruomenės tarybos pirmininkas Algirdas Nevulis.

Pasak jo, lietuviai susitikimuose su Lenkijos atstovais nuolaidžiauja. "Lenkija iki šiol yra viena iš nedaugelio Europos šalių, kurioje nėra tautinių mažumų įstatymo", - pažymėjo A. Nevulis.

Lenkijos lietuvių organizacijų vadovų nuomone, nors Suvalkų lietuviai ir laikosi, nutautėjama nenumaldomai - yra kaimų, kur žmonės turi lietuviškas pavardes, tačiau lietuviškai jau nekalba.

Daug priekaištų buvo išsakyta ir todėl, kad Lenkijos lietuvių atstovai nebuvo pakviesti į Lietuvos ir Lenkijos tarpparlamentinės asamblėjos sesiją Varšuvoje, nors

joje dalyvavo didelis svečių būrys iš lenkų organizacijų.

Kalbėta ir apie numatomą Lenkijoje administracinį padalijimą. Lenkijos lietuviams būtų geriausias Seinų apskrities įkūrimo variantas, prijungiant prie jos visus penkis lietuviškus, tarp jų ir Punksko, valsčius.

S. Parancevičius atvykusius svečius supažindino su apklausos "Lietuva ir mes" rezultatais. Anketa su 10 klausimų buvo išplatinta tarp beveik 100 lietuvių. Iš jų net 91 pareiškė, kad norėtų turėti dvigubą pilietybę, beveik visi jų domisi Lietuvos gyvenimu, apie kurį sužino iš radijo ir TV laidų. Tačiau dauguma nurodė, kad lietuvių spauda jiems praktiškai neprieinama.

Dabartiniame Lietuvos gyvenime apklausos dalyvius džiugino tai, kad Lietuva atgavo nepriklausomybę, turi religijos ir žodžio laisvę, nėra svetimos kariuomenės ir rusiškų užrašų.

Labiausiai Lenkijos lietuvius baugina korupcija ir nusikalstamumas Lietuvoje, žema pasienio policijos kultūra, politikų nesutarimai, apleistas kaimas ir papročių nuosmukis.

Nemažai žmonių anketose nurodė, kad tikėjosi didesnio Lietuvos dėmesio. Pasak jų, "mažai kam rūpi lietuviai už Lietuvos".

Į klausimą, kaip vertina Lietuvos ir Lenkijos santykius, dauguma atsakė, kad jie geri, tačiau Lietuvos interesų kaina - per daug nuolaidžiaujama lenkams, trūksta atviro dalykiško dialogo.

A. Valionis ir R. Motuzas pažymėjo, kad į Lenkijos lietuvių organizacijų vadovų pastabas bus atsižvelgta, pranešta, kad kuriama tautinių mažumų komisija prie abiejų šalių vyriausybės tarybos.

Punksko licėjuje įvykusiame Lietuvos valstybingumo atkūrimo 8-osioms metinėms skirtame vakare koncertą surengė ir svečiai iš Lietuvos - Kauno Juozo Gruodžio konservatorijos dėstytojai ir studentai. Konservatorijos direktorius Valentinas Pliskus pranešė, kad Punksko saviveiklininkams atvežė dovanų septynis tautinius kostiumus, o punkskiečius mokyti į konservatoriją priims be stojamųjų egzaminų.

Lietuvos Vyriausybė didelį pastangų ir lėšų kaina baigia statyti Seinuose modernų lietuvių kultūros centrą. Lenkijos lietuvių ir Lietuvos pastangomis Punkske veikia muzikos mokykla. "L.r."

Į Lietuvą iš JAV grįžo žinomas dailininkas

Gyventi į Lietuvą iš JAV sugrįžęs žinomas dailininkas ir kolekcininkas, Vilniaus dailės akademijos garbės daktaras Kazys Varnelis su žmona Gabriele.

Sugrįžusieji kuriasi sostinės senamiestyje įrengtuose K. Varnelio namuose. Čia šeima gyvens, taip pat bus rengiamos parodos, eksponuojama K. Varnelio sukaupta kolekcija.

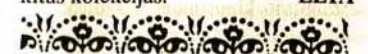
Dar vienas Vilniaus kultūros židinys - K. Varnelio namai - įrengti sostinės senamiesčio Rotušės aikštėje. Jie užima du restauruotus istorinius pastatus - XIV amžiaus pabaigos Mažosios gildijos pastatą bei XVII amžiaus pirklio gyvenamąjį

namą.

K. Varnelis yra kilęs iš Alsėdžių miestelio Plungės rajone. Kaune mokėsi pas profesorių Stasį Ušinską, karo metais baigė Vienos karališkąją meno akademiją, kiek vėliau persikėlė gyventi į JAV.

Dailininkas buvo Čikagos dailės kolegijos profesorius, jo modernių kūrinių yra įsigiję didžiausi moderniojo meno muziejai.

K. Varnelis sukaupė po įvairius pasaulio aukcionus išblaškytų retų lituanistikos leidinių, senų žemėlapių, taip pat orientalistikos, kitas kolekcijas. ELTA

TRUMPAI

Marijampolės rajono Avikilų kaime esančiuose Vaiko tėviškės namuose apsilankęs susisiekimo ministras Algis Žvaliauskas Velykų proga įteikė dovaną – per 47 tūkstančius litų kainuojantį baltarusišką traktorių MTZ-82.

„Jaučiau pareigą padėti šiems vaikams, kai išgirdau, kad traktorius čia labai reikalingas. Kaimelis turi nemažai dirbamosios žemės, be to, vaikai auga, jiems būtina mokytis dirbti, amato“, – sakė ministras.

Vaiko tėviškės namuose šiuo metu gyvena devyniasdešimt 3-15 metų vaikų.

Vaikų kaimas jau turi 110 hektarų žemės, kurioje šiemet bus pasėta javų, auginamos bulvės ir cukriniai runkeliai.

Anksčiau traktorių žemei dirbti skolindavo kaimyninės bendrovės, o dabar skolintis jau nereikės.

*****

Dėl pratesto Ignalinos atominės elektrinės (IAE) antrojo bloko remonto dar kartą atidedamas pirmojo elektrinės bloko remontas.

Antrasis jėgainės blokas neplaniniam remontui buvo sustabdytas balandžio 2 dieną pastebėjus nutekėjimą aušinimo sistemoje.

Buvo tikėtasi, kad bloko remontas užtruks aštuonias dienas. Tačiau nuspręsta pratęsti jo remontą mėnesiu.

IAE vadovybė ketino balandžio pradžioje planiniam penkių mėnesių remontui stabdyti pirmąjį jėgainės bloką. Tačiau šis remontas atidėtas iki antrojo bloko paleidimo, tai yra iki gegužės vidurio.

*****

Ekspremjero Adolfo Šleževičiaus baudžiamąją bylą nagrinėjanti teisėja Kristina Paleckaitė teigia, kad susipažinimas su byla gali užtrukti apie porą mėnesių.

„Byla yra keturiolikos tomų“, – BNS korespondentui sakė teisėja. Bylą susipažinimui ji gavo daugiau kaip prieš savaitę, todėl pirmasis posėdis įvyks ne anksčiau kaip po dviejų mėnesių.

A.Šleževičiaus bylą Generalinė prokuratūra Vilniaus apygardos teismui perdavė kovo 24 dieną. Joje kaltinimai taip pat pateikti buvusiam Lietuvos akcinio inovacinio banko (LAIB) vadovui Artūriui Balkevičiui.

Buvusiam LDDP Vyriausybės vadovui A.Šleževičiui, kaltinamam piktnaudžiavimu tarnybine padėtimi, byla iškelta 1996 metų sausį. 1995 metų pabaigoje jis atsistatė savo indėlių LAIB, likus kelioms dienoms iki jo žlugimo.

*****

Rusijos ambasadorius Lietuvoje Konstantinas Mozelis pareiškė, kad dėl padėties Latvijoje Lietuvos ir jo šalies santykiai nesikeis ir toliau liks draugiški.

„Lietuvoje tokių problemų nėra ir tikimės, kad nebus“, – sakė ambasadorius po susitikimo su Lietuvos Prezidento patarėju užsienio politikos ir nacionalinio saugumo klausimais A.Januška.

*****

Vyriausybės pareigūnai, atsakingi už „Lietuvos telekomo“ privatizavimo procesą, jau pripažino, jog pažadai pasirašyti balandžio mėnesį parduoti sutartį su strateginiu investuotoju nėra realūs. Telekomo privatizavimas nukeliamas į rugsėjį, o gal ir dar vėlesnį laiką.

Žlugo ir kita šios Vyriausybės puoselėta iliuzija – už „Lietuvos telekomą“ gauti 4 mlrd. litų. Danijos spaudos duomenimis, vienas iš dviejų likusių konkurso dalyvių „TeleDanmark“ už kontrolinį „Lietuvos telekomo“ akcijų paketą siūlo tik 1,7 mlrd. litų.

Žinant, kad tiek pinigų tebus sumokėta ne už „Lietuvos telekomą“ bendrovę, o faktiškai už visą Lietuvos telekomunikacijų rinką ir jos monopolį, Vyriausybė jau dabar turėtų sunerinti.

Dėl kai kurių ir dešiniųjų radikalų sukeltą triukšmą dvigubai atpigęs „Lietuvos telekomas“ Vyriausybei iškelė papildomų problemų. Vargu ar bus įgyvendintas Vyriausybės pažadas vien už „Lietuvos telekomą“ gautais pinigais kompensuoti nuvertėjusius rublinius indėlius.

*****

Baigęs pusantros savaitės Velykų atostogas, septintasis Lietuvos taikdariai būrys išskrido į Daniją, kur tris mėnesius rengėsi NATO vadovaujamo stabilizavimo pajėgų (SFOR) misijai Bosnijoje.

Po kelių dienų taikdariai išvyko į karą nusiaubtą šalį. Leitenanto Viktoro Bagdono vadovaujama būrį sudaro 41 karys.

Kariai drauge su Latvijos ir Estijos taikdariais priklauso Danijos batalionui, kuris yra įtrauktas į JAV diviziono Šiaurės šalių ir Lenkijos brigadą.

*****

Prezidentas Valdas Adamkus paskambino į JAV ambasadą Vilniuje ir paprašė Federalinį tyrimo biurą (FTB) pagalbos, tiriant diversinį sprogimą Šiauliuose, per kurį buvo sužeista 16 žmonių.

Šis išpuolis įvertintas kaip tam tikros ribos peržengimas, už kurios valžios institucijos nebeturi kur trauktis.

Premjeras G.Vagnorius sakė, kad greit gali būti pakeisti kai kurių miestų policijos vadovai, o jei kriminogeninė situacija nepagerės, gali būti atleistas ir vidaus reikalų ministras V.Žiemelis.

*****

Prie pat Šiaulių, Vinkšnėnų kaime, šalia kelio stovintis pastatas iš automobilių padangų atkreipia pro šalį važiuojančių žmonių dėmesį – kaimynai prie šio originalaus statinio jau priprato. Pasak jo savininko, pavasarį, sužaliavus medžiams, iš senų padangų suręstas sienas paslėps vynuogės pietinėje pusėje, o ant šiaurinės pusės sienos sužaliuos dekoratyviniai vijokliai.

Ant korio principu sumontuotų senų sunkvežimių padangų jau uždėta gelžbetoninių plokščių perdanga ir uždenktas dvišlaitis šiferio stogas.

*****

Netoli Šiaurės vakarų provincijos Antiokijos sostinės

Medeljino buvo sulaukyti ir narkotikų kontrabanda apkaltinti šeši vyrai, karste vežę daugiau nei 600 kilogramų marihuanos.

Nusikaltėliai savo užmačioms įgyvendinti panaudojo ne tik karstą, bet ir patys apsirengę juodai, nepamiršdami ir juodo katafalko.

Tariama laidotuvių procesija sukėlė policijai įtarimą, nes tuščia autostrada važiavo antrą valandą nakties.

Atidarę karstą budrūs policininkai jokių mirusiojo palaikų nerado, o tik marihuanos pakelius.

*****

Visagino policijos komisariato pareigūnams teko visą parą pratūnoti prie vandens telkinio, kur jie saugojo nuo Antrojo pasaulinio karo likusį sviedinį.

Sprogmenį Visagino gyventojas rado rytą ant vandens telkinio kranto, prie sankryžos Ignalinos atominė elektrinė-Visaginas-Dūkštas. Apie radinį jis pranešė policijai.

Tačiau pasiimti apie 3 kilogramus sveriančio sviedinio „Aro“ išminuotojai atvyko tik kitos dienos rytą. Todėl policijos pareigūnams teko sprogmenį saugoti visą parą.

Sprogmuo buvo be sprogdiklio, todėl išminuotojai jo vietoje nesunaikino, bet išsivežė.

Pasak Visagino miesto policijos komisariato pareigūnų, Visagine dažnai randama nuo Antrojo pasaulinio karo likusių sprogmenų.

*****

Vadinamoji Bosnijos kontaktinė grupė, siekdama sureguliuoti padėtį Serbijos Kosovo provincijoje Belgrado vyriausybei pateikė ultimatumą: jei per keturias savaites nebus pradėtas rimtas politinis dialogas su Kosovo albanais, Jugoslavijai bus paskelbtos papildomos ekonominės sankcijos. Pateikusi ultimatumą kontaktinė grupė pareiškė tikinti, kad pavyks paveikti Jugoslavijos prezidentą Slobodaną Miloševićių ir jis pradės rimtą politinį dialogą su Kosovo albanais.

Priešingai nei pirmojoje rezoliucijos redakcijoje, JAV, Rusijos, Didžiosios Britanijos, Vokietijos, Prancūzijos ir Italijos užsienio reikalų ministrai Bonoje tiksliai neapibrėžė, kokias sankcijas, pasibaigus ultimatumo terminui, įves Belgradui. Čia minimas paskutinis jų susitikimas kovo 9 dieną Londono, per kurį buvo pagrasinta „kitais veiksmais“, tarp jų – įšaldyti visą Jugoslavijos valstybės turtą užsienyje ir nebeišduoti vizų Jugoslavijos vyriausybės nariams bei diplomatams.

Po mėnesio kontaktinė grupė dar kartą susirinko patikrinti, kaip Jugoslavija vykdo jos reikalavimus.

*****

Švedijos karo laivyno 41-osios priešmininės flotilės keturi minų traluotojai tebedirba Lietuvos teritorinėje jūroje Juodkrantės rajone. Šis rajonas tebėra uždarytas, jį neįleidžiami žvejybos laivai.

Kaip pranešė Eltai Karinių jūrų pajėgų štabo viršininkas komandoras leitenantas Vytautas

Vilkinama pagalba Alžyriui

Keturiuos tarptautinės žmogaus teises ginančios organizacijos, tarp jų ir „Amnesty International“, kreipėsi į Jungtinių Tautų organizacijos žmogaus teisių komisiją, reikalaujamos, kad būtų nedelsiant imtasi konkrečių priemonių, galinčių užkirsti kelią žudynėms Alžyre. Žmogaus teisių gynėjai taip pat siūlo, kad prie žmogaus teisių komisijos Jungtinėse tautose būtų paskirtas specialus atstovas Alžyro klausimu. Būtent Amnesty International atstovas pareiškė, kad vyriausybės atstovai ir diplomatai dažniausiai tik gražbyliauja, reikšdami solidarumą Alžyro žmonėms, tačiau ir toliau vilkina bet kokios konkrečios pagalbos suteikimą. Bendrame pareiškime pabrėžta, kad Jungtinių Tautų organizacijos žmogaus teisių komisija yra svarbiausia tarptautinė institucija žmogaus teisių užtikrinimo srityje, todėl neturi likti pasyviu stebėtoju vienos iš didžiausių pasaulio krizių akivaizdoje. Pareiškimo autorių teigimu, nereaguoti į Alžyro krizę reiškia patvirtinti žudikų nebaudžiamumą ir civilizuotos visuomenės bejėgiškumą.

LRTV

Urbas, Švedijos minų traluotojai randa nemažai sprogmenų. Pavojingiausias jie susprogdina iš karto. Tokiu būdu jau likviduoti keli sprogmenys.

*****

Suekiku Miyanaga, pati seniausia Japonijos gyventoją, balandžio 7 d. atšventė savo 114-ąjį gimtadienį.

Per kuklų minėjimą Kagošimos senelių namuose ilgaamžė pati praplovė tortą bei priėmė gėlių puokštę iš vietos valdžios atstovų.

Keturių sūnų ir septynių dukterų motina tapo seniausia Japonijos gyventoją praėjusių metų gegužę, kai, sulaukusi 113 metų, mirė ligtolinė ilgaamžiškumo rekordininkė.

Pasak Japonijos sveikatos apsaugos ministerijos pareigūnų, šalyje yra beveik 9 tūkstančiai vyresnių negu 100 metų amžiaus žmonių. Beveik 7 tūkstančiai, arba daugiau kaip 80 procentų, iš jų yra moterys.

Ilgiausiai išgyvenęs žmogus, anot Guinnesso rekordų knygos, yra prancūzė Jeanne Louise Galment, kuri mirė 1997 metų rugpjūčio 4 dieną, sulaukusi net 122 metų.

*****

Jungtinių tautų vaikų fondo – UNICEF – generalinė direktorė Carol Bellamy šiomis dienomis Ženevoje vykusiame pasitarime pasiūlė, kad mažamečių ir vaikų tiesioginis įtraukimas į karo veiksmus, būtų laikomas karo nusikaltimu. Visi, kurie priverčia ar kitu būdu įtraukia mažamečius į tiesioginius karo veiksmus, turėtų būti perduoti tarptautiniam tribunolui, netrukus pradėsiančiam savo veiklą prie Jungtinių tautų organizacijos. UNICEF generalinės direktorės turimais duomenimis, šiuo metu daugiau kaip 250 tūkstančių mažamečių ir paauglių su ginklu rankose dalyvauja įvairiose pasaulio šalyse vykstančiuose ginkluotuose konfliktuose.

Prokurorai lipa ant kulnų Medininkų žudynių vykdytojams ir organizatoriams

Giedrius Jankauskas

Prokurorų išvyka į Maskvą

Iš komandiruotės Maskvoje visai neseniai grįžo grupė Lietuvos generalinės prokuratūros pareigūnų.

Rusijos, kur dabar slapstosi dauguma Medininkų žudynių dalyvių bei organizatorių, sostinėje Lietuvos prokuratūros pareigūnai buvo susitikę su vietos teisėsaugininkais, apklausė kai kuriuos įtariamuosius.

Generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia "Lietuvos rytui" sakė, kad Medininkų žudynių byla nepamiršta – nuolat vyksta darbas.

Jau seniai žinomos visų žudynių dalyvių ir organizatorių pavardės. Nustatyta, kas ir kaip vyko 1991 metų liepos 31-osios naktį.

Pernai prokuratūroje keliems žudikams pateikti kaltinimai. Tačiau jie nepaskelbti, nes kaltinamųjų nėra Lietuvoje.

Žudė smogikai iš "Delta"

Nustatyta, kad Medininkų žudynės buvo suplanuotos Maskvoje – SSRS vidaus reikalų ministerijoje. Rygos ir Vilniaus OMON koordinatorių N.Gončarenka operaciją aptarė su Latvijoje veikusio OMON vadais. Vykdytoja – Rygos OMON specialiosios paskirties grupė "Delta".

Ši grupė, vadovaujama Rygos OMON vado Č.Mlyniko, į Vilnių atvyko 1991-ųjų liepos 30 dieną. Oficiali atvykimo priežastis – Lietuvos ir Baltarusijos pasienyje sutikti krovinių ir palydėti jį iki Rygos. Vilniuje dislokuotoje vidaus kariuomenės divizijoje atvykėliai ta proga pasiėmė automatų.

Paskui Č.Mlynikas ir trys jo pavaldiniai išvyko į Latviją. Vilniuje pasiliko A.Laktionovas, K.Nikulinas, A.Ryzovas, M.Bryjus, I.Sianeviskis, V.Michailovas, I.Gorbanis ir V.Barykinas. Pasilikusiais asmenimis rūpinosi Vilniaus OMON štabo viršininkas V.Razvodovas.

Prieš kelias dienas iš tos pačios vidaus kariuomenės divizijos Č.Mlyniko štabo viršininkas S.Parfionovas buvo paėmęs automatų dulslintuvų ir specialių šovinių.

Bandė nukreipti dėmesį

Naktį, lydima vedlio iš Vilniaus OMON, Rygos "Delta" išvyko į Medininkus (manoma, kad važiuojo penkiese, o kiti trys liko Vilniaus OMON bazėje). Lietuvos pareigūnai buvo nušauti dviem automatais ir pistoletu.

Tą pačią naktį Vilniuje, prie šios sovietų divizijos štabo, buvo

Muitininkas T.Šernas, vienintelis iš Medininkų poste budėjusių pareigūnų išvengęs mirties, po sužalojimo turėjo iš naujo mokytis vaikščioti. V.Ščiavinsko nuotr.

susprogdintas užtaisais. Rusai apkaltino lietuvius, tačiau vėliau paaiškėjo faktai rodo, kad sprogimą surengė patys omonininkai, norėdami nukreipti dėmesį nuo Medininkų operacijos.

Po Č.Mlyniko pokalbio su divizijos vadu V.Uščopėku buvo nuimtos vaizdo kameros, stebėjusios būsimojo sprogimo vietą, iki minimumo buvo sumažintas sargybinių skaičius, o šalia buvusiam karininkų bendrabutyje tą naktį nakvojo tik vienas žmogus.

Ginklai – nusikaltėliams

Kitą dieną rygiečiai traukiniu išvyko į Latviją. Jų ginklai liko Vilniaus OMON bazėje. Vėliau, kai OMON išsikraustė iš bazės Valakupiuose, buvo nustatyta, kad ten buvo laikomi ir Medininkuose nužudytų Lietuvos pareigūnų ginklai. Tačiau tada šių ginklų rasti nepavyko.

Paašikėjo, kad, žlugus rugpjūčio pučiui, Vilniaus OMON ruošėsi galimam lietuvių šturmui, todėl į bazę buvo sukviesti "Jedinstvo" nariai, vadovaujami P.Vasilenkos.

Jiems buvo išdalyti Medininkų aukų ginklai.

Gerokai vėliau į Lietuvos teisėsaugos rankas pateko keletas Medininkuose nužudytinių automatų ir pistoleto. Ginklus turėjo įvairūs kriminaliniai nusikaltėliai, susiję su "Jedinstvo".

Generalinis prokuroras K.Pėdnyčia, "Lietuvos ryto" paklaustas, ar dar bus bandoma pasiekti, kad Rusija Lietuvai perduotų nusikaltėlius, atsakė: "Turi būti atlikti dar kai kurie darbai. Tada galėsime kalbėti ir apie tai".

"L.r."

Panevėžyje – 100 klubo sąnario operacijų

Šimtuojų pacientu, kuriam Panevėžio ligoninėje buvo sėkmingai atlikta klubo sąnario endoprotezavimo operacija, tapo 46 metų kupiškėnys Vytautas Sabalys. Vyriškį operavo Panevėžio ligoninės traumatologijos skyriaus vedėjas Darius Staugaitis.

V.Sabaliiui prieš 17 metų buvo lūžęs šlaunikaulis. Kojos kaulai buvo sudurti nerūpestingai, prirėkė kelių operacijų.

Prieš 12 metų koją lūžio vietoje ėmė skaudėti, vėliau skausmai persimetė ir į klubo sąnari. Nuo praėjusių metų žmogus manė jau visam laikui pasmerktas gyventi su lazda ir ramentais.

V.Sabalio klubo sąnario operacijai Panevėžio chirurgai pirmą kartą panaudojo žinomos "Aesculap" firmos protezus ir įrangą. Iki tol tokioms operacijoms

(Nukelta į 6-tą psl.)

Latvijoje – bylos genocido vykdytojams

Valdis Girgensonas

Suimtas Rusijos pilietis

Rygoje areštuotas Rusijos pilietis – SSRS KGB pensininkas, 1915 metais gimęs Ilja Mošonkinas – yra pirmas Baltijos šalyse už stalininio režimo genocidą baudžiamojon atsakomybėn patrauktas Rusijos pilietis.

Latvijoje už nusikaltimus šalies gyventojams aukšto rango SSRS NKVD darbuotojas suimtas jau antrą kartą.

Pirmasis nuteistas už genocidą prieš latvių tautą buvo Latvijos SSR NKVD vadovas Alfonsas Novikas. Jį 1996 metais teismas nuteisė kalėti iki gyvos galvos, tačiau nuosprendžio įsigaliojimo nuteistas nesulaukė, nes kalėjimo ligoninėje nuo sunkios ligos mirė.

Rusijos piliečiui I.Mošonkinui inkriminuojami sunkūs nusikaltimai. Būdamas SSRS NKVD operatyvinis įgaliotinis Latvijoje, jis 1949 metais sudarinėjo deportuojamųjų sąrašus. Tarp šimto iš Latvijos deportuojamųjų šeimų narių buvo nemažai senyvo amžiaus žmonių ir jaunesnių kaip dešimt metų amžiaus vaikų. Dauguma deportuotųjų atgal į Latviją negrįžo, nes mirė tremtyje.

Pasak Latvijos generalinės prokuratūros darbuotojų, baudžiamoji byla I.Mošonkinui buvo iškelta 1997 metų gruodžio 15 dieną. Teisėsaugos pareigūnai pabrėžė, jog SSRS NKVD leitenanto, Rusijos piliečio, areštas negali būti siejamas su pablogėjusiais Latvijos ir Rusijos tarpusavio santykiais.

Maskva rengiasi ginti

Apie KGB pensininko areštą Latvijos teisėsaugos institucijos informavo Rusijos konsulato Rygoje darbuotojus. Konsulitui buvo suteikta galimybė susitikti su Rusijos piliečiu. Yra žinoma, jog areštuotasis prašė konsulato pagalbos ginant jį būsime teismo procese.

Susitikti su Rusijos piliečiu į areštinę atvyko konsulas Aleksandras Rylovas. Jis pareiškė,

kad Rusijos diplomatai yra pasiryžę teikti visokeriopą pagalbą areštuotam SSRS KGB pensininkui. Rusijos atstovai mano, jog pasiseks įtikinti Latvijos teisėsaugos institucijas, kad dėl savo senyvo amžiaus jis iš viso būtų paleistas.

"Tai mūsų principinė pozicija. Ir mes panaudosime visas galimybes, kad būtų padaryta pataisų Generalinės prokuratūros nutarime," – teigė Rusijos ambasados Latvijoje atstovas.

Kaltė nekelia abejonių

Prokuratūros darbuotojai turi pakankamai medžiagos, kad visiškai įrodytų Iljos Mošonkino kaltę.

"Ant deportacijos dokumentų yra ir A.Noviko, ir I.Mošonkino parašas. Skirtumas tas, kad I.Mošonkinas – deportacijos sąrašų sudarinėtojas, o A.Novikas – jų tvirtintojas. A.Noviko kaltė buvo didžiausia, nes jis buvo atsakingas už 1941 ir 1949 metų deportacijas Latvijoje, todėl nuo jo ir pradėjome," – aiškino Latvijos generalinis prokuroras Janis Skarstinis.

Generalinė prokuratūra yra iškėlus dar keletą baudžiamųjų bylų prieš genocido vykdytojus Latvijoje. To neslepia ir generalinis prokuroras: "Norėčiau pabrėžti, jog Latvijoje buvo labai daug procesų, po kurių atpildo sulaukė represijų prieš žydus organizatoriai bei vykdytojai. Tai tęsėsi visą sovietinį laikotarpį. Daugeliui buvo paskirtos mirties bausmės ir ilgi kalėjimo metai.

Tačiau stalininių represijų vykdytojus imta persekioti tik po 1991 metų – Latvijos Nepriklausomybės atkūrimo. Prabėgo daug laiko nuo tų dienų, todėl mes turime sukonzentruoti pastangas būtent šoje sferoje. Tai – genocidas, kurį vykdė prieš mūsų tautą!"

Latvijoje galiojantys įstatymai genocido vykdytojams numato griežtas bausmes. Priklausomai nuo padaryto nusikaltimo sunkumo teismas gali skirti ir o trejų iki penkiolikos metų laisvės atėmimo arba įkalinimą iki gyvos galvos.

"L.r."

Panevėžio kapines naktį siaubė vandalai

Vandalų nuniokotos senosios Panevėžio kapinės. T.Stasevičiaus nuotr.

Balandžio 16-tos rytą pastebėta, kad išniekintos senosios Panevėžio kapinės, esančios Sporto gatvėje. Į kapines iškviešti Panevėžio policijos pareigūnai suskaičiavo, kad išniekinti 36 kapai. Suniokota 30 paminklų, išrauti ir numesti keturi kryžiai, parverstos dvi Marijos statulėlės. Bandyta nuverstti ir didelę Kristaus statulą.

Kapinės senos, ant kai kurių

nuverstų paminklų jau nebeįmanoma perskaityti pavardžių ir datų. Panevėžio miesto vyriausiasis policijos komisariatas iškėlė baudžiamąją bylą dėl kapų išniekinimo fakto ir piktybinio chuliganizmo. Sudaryta tardytojų grupė. Panevėžio kriminalistų nuomone, vandalų reikia ieškoti tarp jaunų panevėziečių, naktimis vagiančių, o rytais geriančių. "L.r."

„Kviečiu į darbą, kad mūsų gyvenimas palengvėtų“

Šiomet sausio 4 d. Lietuva išsirinko naują Prezidentą. Juo tapo p. VALDAS ADAMKUS. Vasario 26 d. Prezidento priesaika Seime prasidėjo inauguracijos ceremonijos bei iškilmės. Pirmasis akcentas buvo šv. Mišios Vilniaus Arkikatedroje, kurias koncelebravo visi Lietuvos vyskupai ordinarai. Apie visas iškilmes plačiai rašė Lietuvos dienraščiai, jas transliavo radijas ir televizija.

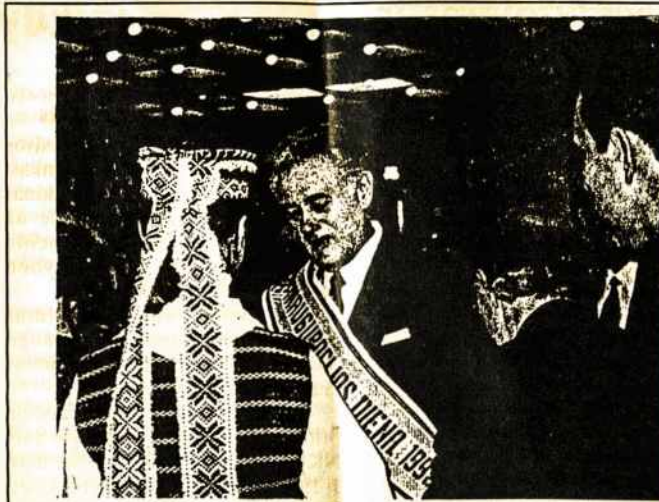
Mes kartu su Mišių koncelebracijai vadovavusiu Vilniaus Arkivyskupu Audriu J. Bačkiu džiaugiamės, kad Prezidentas paprašė Bažnyčios aukoti Mišias už Tautos santarvę; kad su derama pagarba ir pilnai dalyvavo pamaldose kartu su žmona ponija Alma ir daugeliu Vyriausybės bei Seimo narių. Taipogi kad tarp savo veiklos prioritetų mato ir dvasinio Tautos Atgimimo svarbą. Čia parinkome keletą minčių iš Prezidento kalbų, kurios nusako jo programines nuostatas. – Red.

„Esu įsitikinęs, kad bet kokia mūsų gyvenimo pažanga yra galima tik išugdžius, įvirtinus moralės standartą, pagal kurį už savo žodžius ar poelgius žmogus būtų atsakingas sau pačiam ir kitiems.“

„Nusikalstamumo prevencija, ypač tarp jaunimo, yra svertas ne tik kovoti su padariniais, bet ir šalinti jų priežastis. Todėl stiprinti švietimo sistemą yra esminis valstybės uždavinys.“

(Iš kalbos Seime)

„Esame sena ir garbinga Tauta, atėję į šią aikštę kartu su šlovinga savo istorija. Galima tarti, kad būtent istorija ir atsivedė mus čia, taip primindama mums visus karus ir sunkilumus, liepdama įsižiūrėti į kiekvieną kraujo lašą, pralietą dėl Tautos laisvės ir jos nepriklausomybės, padėdama

Pirmasis Prezidento Valdo Adamkaus pagerbimas

įsijausti į kiekvieną kančią, iškenčėtą per amžius. Mes sakome: nėra to skausmo ir tos netekties, kurios neprisimintume. Būtume neverti savo laisvės, jeigu tai užmirštume arba leistume užmiršti. [...] Amžina šlovė tiems, kurie krito kovoje, buvo nukankinti kalėjimuose ir tremtyse, iš ilgesio mirė toli nuo Lietuvos, bet su jos vardu lūpose.“

„Kurkime šiuolaikinę visuomenę, paremtą tarpusavio pasitikėjimu, parama silpnesniam, atjauta ir pagalba – jos ieškančiam, paguoda – jos besišaukiančiam. Ir palaimintos tebūna gerumo akys, kurios kitame mato brolių.“

„Dėsninga, kad gamtos tarša vyksta lygiagrečiai su žmogaus dvasios tarša, kad Nemuno ar Kuršių marių bjaurastį lydi dorovinis nuosmukis, abejingumas moralei, nusikalstamumas, dvasinio purvo upės... Kiek čia darbo galėtų rasti mokykla, spauda, Bažnyčia! Aš kreipiuosi į Lietuvos jaunimą:

ateinantis amžius – jūsų amžius, bet jis bus toks, kokius pamatus padėsite ir jam, ir savo gyvenimui...“

„Aš nežadu lengvo gyvenimo – nes lengvo gyvenimo niekur nėra. Aš kviečiu į darbą, kad mūsų gyvenimas palengvėtų. Kartojau: kad palengvėtų! Suglauskime pečius, kad pakeltumėm sunkią našta, kad atgaivintumėm, kad sutvirtintumėm tikėjimą ir pasitikėjimą Lietuva ir tais, kurie jai vadovauja.“

„Prižadu, kad ypatingą dėmesį skirsime kovai su nusikalstamumu, atkakliai ieškosime galimybių padėti socialiai remtinoms jaunoms šeimoms. Skelbsime moralinio atsinaujinimo programą, kviesime į talką spaudą, radiją, televiziją...“

„...Prie mūsų kilniosios Katedros aš sakau: Lietuva augs, ji privalo augti. Su ja augsime ir mes. Aš – vienas iš jūsų. Aš – su jumis.“
(Iš kalbos Vilniaus Katedros aikštėje)
Saleziečių Žinios

Pagerbta plaukikė

L. Kačiūšytė pagerbta Šlovės muziejuje. R. Jurgailio nuotr.

Į Tarptautinį vandens sporto šakų šlovės muziejų įrašytas ir buvusios plaukikės Linos Kačiūšytės vardas

Beveik prieš du dešimtmečius L. Kačiūšytė buvo viena garsiausių buvusios SSRS rinktinės plaukikių. Lietuvė triskart gerino pasaulio rekordus 200 m krūtine distancijoje. Paskutinis L. Kačiūšytės rekordas laikėsi nuo 1979 iki 1985 metų.

1978 metų pasaulio čempionate Berlyne plaukdamą 200 m krūtine L. Kačiūšytė iškovojė auksą ir pasiekė pasaulio rekordą. 1980 metų Maskvos olimpiadoje L. Kačiūšytė irgi laimėjo auksą.

„L.r.“

Oloje rastos nežinomos civilizacijos žymės

Vienoje kalnų oloje Šiaurės Bulgarijoje archeologai atkasė gyvenvietę, kuri buvo įkurta prieš 72 tūkstantius metų.

Bulgarijos archeologai gyvenvietę atrado Devataškatos oloje netoli Pleveno miesto, 160 kilometrų į šiaurės rytus nuo sostinės Sofijos.

Oloje, kuri yra viena didžiausių Europoje, žmonės gyveno šešis istorinius periodus, nuo paleolito iki viduramžių.

Bulgarijoje, kuri yra pietrytiniame Europos pakraštyje, susikerta senųjų civilizacijų keliai.

Šalis paveldėjo senosios Bulgarijos, Graikijos, Trakijos, Romos, Bizantijos ir Osmanų imperijos civilizacijų liekanas, kiekviena kultūra paliko nesuskaičiuojamą paminklų: lobų, piliakalnių, šventyklų, kapų ir bažnyčių.

Archeologijos ekspertų nuomone, šią gyvenvietę įkūrė nežinomos civilizacijos žmonės.

Visuose gyvenvietės namuose buvo rasta molinių dievybių. Tarp kitų radinių yra kulto objektas su aštuoniomis erdmėmis, kurių paskirtis dar nenustatyta.

Archeologai oloje rado 11 metų berniuko kapą, kuriame šalia griaučių buvo padėtos unikalios bronzinės plokštelės. Vienoje plokštelių pusėje išgravuotos povų galvos, kitoje – geometrinės figūros.
„L.r.“

Panevėžyje – 100 klubo ...

(Atkelta iš 5-to psl.)

buvo naudojami rusiški ar ukrainietiški protezai.

Šių metų vasarą Panevėžio medikai planuoja atlikti pirmąją mieste kelio šnarčio protezavimo operaciją.

Iš 100 protezuotų klubo šnarčio liginų tik dvylikai operacijos ir protezai nieko nekainavo. Kiti protezus pirkė patys, kai kuriems pusę išlaidų padengė Socialinės rūpybos skyrius.

Lietuvos Studijų Sambūris Tasmanijos Universitete

Pietiniame žemės pusrutulyje veikia tik vienas Lietuvos studijų židinys. Tai Lietuvos Studijų Sambūris tolimajame Tasmanijos universitete. Šiomet Sambūriui vadovauja III metų humanitarinių mokslų (B.A.) studentas Vincas Taškūnas.

Australijoje yra 37 universitetai, bet nei vienas iš jų neturi lituanistikos katedros. Nėra nei mažesnių skyrių, mokslinių grupių ar institutų, pašvęstų Lietuvai arba Pabaltijai studijoms.

Kad bent iš dalies užkūti šitą spragą, 1987 metais privačiomis įėjomis ir privačiomis lėšomis Tasmanijos universitete buvo įsteigtas Lietuvos Studijų Sambūris, sutrumpintai vadinamas LSS. Tasmanijos universitetas yra ketvirtas senumu Australijoje. Sambūriui trūksta vietinio tautiečių užnugario, nes Tasmanijoje yra labai mažai lietuvių: per paskutinį gyventojų surašymą buvo užregistruota tik 40.

LSS neturi nuolatinių pajamų, bet vis tiek – kad ir sunkiomis sąlygomis – veikia jau dvyliką metų. LSS leidžia „Lithuanian Papers“. Tai vienintelis akademinis lietuvių žurnalas anglų kalba visame Pietiniame žemės pusrutulyje. Per pastaruosius 12 metų LSS spėjo atspausdinti virš šimto originalių mokslų darbų apie Lietuvą anglų kalba, tris knygas ir

vienuolika žurnalo numerių (80-96 psl.). LSS pastangomis, ligšiol Tasmanijos universitete jau užbaigtos 4 disertacijos apie Lietuvą ir lietuvius; dabar rašomos dar dvi.

LSS nariai – studentai garsina Lietuvą Tasmanijos universitete, rašydami mokslo darbus lietuviškais temomis ir sykiu sudomindami savo profesorius Lietuvai. Šie darbai pristatomi visiems universiteto studentams per pietų pertraukų paskaitas; jas ruošia LSS.

LSS veda lietuvių kalbos kursus Tasmanijos universitete. Šitie kursai studentams nieko nekainuoja. Kitur gyvenantiems LSS padeda mokyti lietuvių kalbos korespondencijos būdu.

LSS nariai stengiasi sujungti universitete dėstomus dalykus su lietuviškais temomis. Pavyzdžiui, LSS pirmininkas Vincas Taškūnas pernai skaitė paskaitą AABS konferencijoje Adelaidėje apie lietuvių tautinę sąmonę modernių teorijų šviesoje. Čia jis Lietuvai pritaikė universitete nagrinėjamas teorijas. Vinco darbas susilaukė plataus susidomėjimo ir nelietuvių tarpe.

LSS pastangomis Tasmanijos universitetas pernai įvedė metinę stipendiją (Lithuanian Honours Scholarship) geriausia ketvirtų metų studentui, rašančiam Honours lygio disertaciją apie Lietuvą arba lietuvius.

Šiomet AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies) pakvietė LSS pirmininką Vincą Taškūną atvykti į XVI AABS konferenciją Bloomington, Indiana, JAV, birželio 19-21 d.d.; ir ten skaityti paskaitą apie „Rusifikaciją ir kaip Lietuvos Katalikų Bažnyčia jai priešinosi 1944-90 metais“. Tai pirmas kartas, kad studentas iš Australijos yra pakviestas su paskaita į AABS konferenciją JAV-se. LSS atstovo dalyvavimas būtų labai naudingas lietuvių bei iš visų pusių. Kadangi AABS konferencijos rengėjai kelionės išlaidų neapmoka, LSS dabar ieško kitų galimybių nusiųsti savo atstovą.

LSS (Lithuanian Studies Society at the University of Tasmania), Post Office Box 777, SANDY BAY, Tasmania 7006 (Australia).

Elektroninis adresas: A.Taskunas@utas.edu.au

■ RAŠOTE TESTAMENTĄ? Skirkite dalį „Tėviškės Aidams“! ■

■ Mintimi šventa ten investuokite save, kur Dievas ir Tėvynė šaukia. ■

■ Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aiduose“! ■

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gegužinės pamaldos per visą gegužės mėnesį sekmadieniais Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje po šv. Mišių. Šeštadieniais Gegužinės pamaldos po šv. Mišių Lietuvių Namuose Bendruomenės menėje 2 val po pietų. Šių Gegužinių laikų gegužės 16-tą šv. Mišios bus aukojamos už a. ū. Praną Lazutką jo mirties keturnedėlio atminimui, jas užprašė dukterys: Danutė Lynikienė ir Audronė Kovalskienė su šeimomis. Čia po šv. Mišių seka Gegužinės pamaldos.

Motinos Diena Lietuvoje švenčiama iškilmingomis pamaldomis gegužės pirmąjį sekmadienį. Taip ir pas mus Geelonge Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje turėjome iškilmingas šv. Mišias už visas dalyvių gyvas ir jau mirusias Motinas, iš Melbourne atvykęs prel. dr. Pr. Daukyns. Šv. Mišių Liturginius skaitymus atliko ps. Loreta Tigani (Čižauskaitė). Tikinčiųjų maldą Bažnyčios Maršalka Juozas Gailius. Aukos prie altoriaus atnešė Dana ir Lijana Koszela (Liucijos Volodkaitės dukros, kuri ištekojo už Koszela). Laikė Mišių visi sklandžiai giedojo gražiais balsais. Sekančios mūsų pamaldos Geelonge bus birželio 14 d. minint baisiuosius trėmimus į Sibirą.

Mečys Kymantas, 77 metų amžiaus, Geelonge mirė kovo 26 d. Jo žmona Zofija mirė prieš porą mėnesių. Pokario metais atvykęs į Geelongą, buvo nuolatinis veikėjas, suorganizavo mišrų chorą, labai gerai jį išmokė ir nebūdavo bet kokio minėjimo, kad scenoje jie nedalyvautų. Tai buvo nuolatinis prityręs chorvedys! Liko 4 sūnūs jau vedę ir jie turi jau 13 savo vaikų. Už a. ū. Mečio Kymanto vėlę keturnedėlio aukosim šv. Mišias mūsų Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje per Šeštinę-gegužės 24-tą, kaip visuomet 11 val. Už jo vėlę šv. Mišiom atskiram aukojo: Z. Augaitis, A. Jančiauskienė, Ant. Kalvaitienė ir P. Mažylis. Už jo vėlę šv. Mišiom aukojo gegužės 24-ai dienai velionio seserys iš Lietuvos: Genutė Mačiūnienė ir Regina Bešienė ir iš čia esančių sūnus Girutis ir Birutė Kymantai.

Mūsų Parapijos choras, vadovaujamas Zitos Prašmutaitės ir vargonininkės Ritos Mačiulaitienės, velionio Mečio Kymanto pirmajam atminimui gegužės 3d. šv. Mišios po pamokslą pagiedojo nuostabiai jautrią giesmę "O Viešpatie, parodyk kelią!" Žodžius sukūrė mūsų melbourniškė Irena Vakarytė-

O'Dwyer, o pačią giesmės kompoziciją sukūrė Mečys Kymantas, žodžių ir muzikos garsų meniškai vokalinį muzikos religinį kūrinių.

Laidotuvėse Rožančius daugiau bus ne įvairiose Laidotuvių koplyčiose, bet Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje pusę valandos prieš Laidotuvių Mišias. Taip pat ir atsisveikinimą galės pateikti prie karsto bažnyčioje. Tos bažnyčios klebonas mums labai gerai užantspaudavo! Dar pasakė, kad už Rožančiaus atlikimą bažnyčioje mokėti nereikia, kad lietuviai penktadieniais valo bažnyčioje dulkes ir prašo, kad parketo grindis nuo durų iki altoriaus nevalytų su vandeniu, o tik dulkes nušluostytų. Šiuo metu dar trūksta lietuvių bažnyčios valytojų, jei daugiau atsirastų valytojų tai tokiems valytojams tereikėtų valyti tik kas ketvirtas mėnuo.

1998 m. balandžio mėn. "Tėviškės Aidams" aukojo:

50 dol. M. Matulionienė, po 30 dol. E. A. Laugaliai – a. ū. a. A. Ulskio metinių proga, O. Radzevičienė; 20 dol. L. Z. Sadauskai, po 10 dol. J. Bartašienė, O. Baužienė (BEM), Mrs. J. Sasinas, A. Šimkus, B. Staugaitienė, D. Zonienė; 5 dol. O. Jarmalavičienė.

Nuoširdiausia padėka aukojusiems.

"TA." administracija

PRANEŠIMAS

Melburno pensininkų sąjungos nariams

Sekantis susirinkimas įvyks gegužės mėn. 12 dieną. A.S.

Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių

Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių s-gai aukojo, užsiskakė ar pratesė "Tremtinio" prenumeratą bei "Laisvės Kovų Archyvą":

60 dol. M. Žiogienė, 15 dol. P. Adamavičienė, 110 dol. A. V. Kabaila, 70 dol. "Talka" (Melbourne), už skelbimus, 50 dol. LPKTS spaudos fondui ir 80 dol. A. Giniūnas.

Ačiū rėmėjams.

V.L. Mačys
LPKTS atst.

Pranešimas

Sporto klubas "Varpas" ruošia iešminę (BBQ) ir metinį susirinkimą sekmadienį, gegužės 17 d. pas Zdančius, 17 Riversdale Road, Hawthorn. Pradžią 1 val. p.p. Kviečiamos ir narių šeimos bei draugai. Bus skanios vaišės ir išgerimai.

Norintieji dalyvauti skambinkite Martinui Zdanui tel. 9818 8298 arba Stepui Levickiui tel. 9840 0070.

Iki pasimatymo iešminėje!

Stepas Levickis
"Varpo" valdybos narys

"Tėviškės Aidai" yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisijaukime prenumeratos mokėstį, įrašykime "Tėviškės Aidus" į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

A. † A. Mečiui Kymantui

mirus, skausmo valandoje nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo sūnams: Giručiui, Kęstui, Algiiui ir Vidui bei jų šeimoms. Kartu liūdime išlydėdami Tave Klajūne, muzike, kompozitoriau į "Anapilį". Tavo sukurtos dainų melodijos, dar ilgai skambės Australijos Lietuvių chorų koncertuose, o giesmė "O Viešpatie parodyk kelią", (žodžiai I. Vakarytės) melodingai skamba mūsų chorui giedant Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje.

Ilsėkis ramybėje.

Melbourno Parapijos choras

A. † A. Prano Lazutkos

atminimui, užjausdami dukras Danutę ir Audronę bei jų šeimas, aukojame "Tėviškės Aidams" 25 dol.

Erika ir Valentinas Čižauskai

Kviečiame visus į

"Gintaro" ansamblio ir jungtinio Australijos lietuvių choro atsisveikinimo koncertą

Gegužės mėn. 31 d. 1.30 val. po pietų Melbourno Lietuvių Namuose, 50 Errol St., North Melbourne.

Įėjimas suaugusiems - 12 dol.

Pensininkams ir studentams - 10 dol.

Mokyklinio amžiaus vaikams - 5 dol.

Ateikite pasidžiaugti nauja programa bei šokėjams ir dainininkams palinkėti sėkmės Lietuvoje.

Laukiame visų!

Žydų karnavalas – pirmą kartą Lietuvoje

Linksmiausia ir džiaugsmingiausia žydų metų šventė – Purimas. Ji mena tautos išsigelbėjimą nuo visiško išnaikinimo, grėsusio jai daugiau kaip prieš pustrėčio tūkstančio metų Persijos karalystėje.

Ta proga Vilniuje, Vidaus reikalų ministerijos kultūros rūmuose, tarptautinė žydų religinė organizacija "Chabad Liubavič" pirmą kartą Lietuvoje surengė Purimo karnavalą.

Kaip pranešė BNS, programą atliko teatras "Raudonoji višta", buvo vaišinamasi šventiniais patiekalais, tarp jų – "Hamano ausimis" – bandelėmis su auguonomis.

Nors žydai savęs nelaiko stikliuko mėgėjais, papročiai leidžia per Purimą "nusigerti iki

nukritimo."

Lietuvos sinagogose trečiadienį sutemus buvo skaitomi Biblijos tekstai – sakmė apie tautą išgelbėjusią Esterą. Skirtingai nuo kitų, šios žydų pamaldos veikiau primena linksmybes – žmonės sinagogoje šoka, dainuoja, barškina barškuočiais.

Grėsmė žydų tautai iškilo, persų karaliui Kserksui nusprendus išžudyti visus žydus. Šito imtis jį įkalbėjo jo pirmasis patarėjas Hamanas. Karalienė – žydė gražuolė Estera, savo dėdės išminčiaus pamokyta, įtikino karalių, kad Hamanas – klatingas išdavikas. Jį pakorė, o žydai buvo išgelbėti.

"Purim" – lietuviškai "burtai", stebuklingai išgelbėję tautą.

"L.r."

Pirmojo transporto pabaltiečiai 50 metų jubilėjaus iškilmingoje vakarienėje. Iš kairės: Emils Delins, Viltis Kružienė, Dalia Šumskienė (Mindaugo našlė), Petras Šiaučiūnas, Liudas Krasauskas, Jonas Lipšius, Edgars Mand, Fredis Ostrovičius, Povilas Niaura, Irena Jurevičienė, Endrius Jankus, Vladas Mikelaitis, Jonas Adickas, Lennie Field (pirmo transporto pabaltiečių globotojas Railton miestelyje, Tas.), Petras Dumša – Laetare Gardens.

Vieni lietuviai Kazachstane prekiauja, kiti sėdi kalėjime už narkotikus

Birutė Vyšniauskaitė

Atsisakęs Seimo nario mandato ambasadorius V. Bulovas Kazachstane ieško ekonomikos partnerių.

P. Laleikio nuotr.

Nori suburti lietuvius

Neseniai Lietuvos diplomatų iniciatyva buvo įkurta Kazachstano lietuvių bendruomenė.

Siemet Vasario 16-osios proga Lietuvos ambasada Alma Atoje surengė vakarą Kazachstano lietuviams. Buvo išsiūta apie du šimtus kvietimų – tiek pavyko rasti adresu.

Šventėje dalyvavo apie penkiasdešimt tautiečių. Viena moteris į ją atvažiavo net iš tolimo stepių miestelio, esančio pusantro tūkstančio kilometrų nuo Alma Ato.

Likimai – skirtingi

Kiek Kazachstane gyvena lietuvių, tiksliai, atsakyti niekas negalėtų. Statistika pateikia duomenis tik apie aštuonias didžiausias šalyje gyvenančias tautas. Lietuviai pateko į eilutę – "ir kiti".

Lietuvos ambasados duomenimis, Kazachstane galėtų būti apie keturis tūkstančius lietuvių. Vieni jų buvo ištremiti, kiti išvažiavo uždarbiauti plėšiniuose.

Aprūpina norvegiška žuvimi

Nei Alma Atoje dirbantiems Lietuvos diplomatams, nei daugeliui kazachų prekyvių ne paslaptis, kad šios šalies sostinėje šiuo metu nelegaliai dirba apie dvidešimt lietuvių verslininkų.

Maždaug aštuoniasdešimt procentų visos žuvies į Almą atveža lietuviai. Žinoma, ji sugauta ne Lietuvos žvejų, o tranzitu į Lietuvą patenka iš Norvegijos. Vėliau, gabenama į Kazachstaną.

Kalėjimuose – 7 tautiečiai

Ambasados antrasis sekretorius Paulius Ratkevičius sakė, kad šiuo metu Kazachstane įkalinti septyni Lietuvos piliečiai. Visi jie – iki keturiasdešimties metų.

Du lietuviai pateko į Čimkento kalėjimą už tai, kad iš

Tadžikistano vežė narkotikus. Anksčiau jie buvo susigundę lengvai užsidirbti, gabendami heroiną iš Afganistano. Kiti penki lietuviai Kazachstane kalio už chuliganizmą.

Iš Lietuvos – automobiliai

Kiekvieną mėnesį Lietuvos ambasada Kazachstano piliečiams išduoda apie tris šimtus vizų. Beveik visi jie iš Lietuvos gabena senus vakarietiškus bei sovietinius automobilius.

Kazachai automobilių mėliau vyksta į Lietuvą nei Rusiją arba Kaliningrado sritį, nes jaučiasi saugesni. Ne kartą yra buvę, kad Rusijoje juos apvogė, sumušė arba pagrobė pirktus automobilius.

Ieško ekonomikos partnerių

Šiuo metu pietinėje Kazachstano sostinėje Alma Atoje dirba keturi Lietuvos diplomatai.

Praėjusių metų spalio mėnesį nepaprastuoju ir įgaliojotuoju ambasadoriumi buvo paskirtas Virgilijus Bulovas, anksčiau vadovavęs Lietuvos derybininkams su Rusija.

"Mano diplomatinė veikla Kazachstane visai kitokia nei derybų su Rusija metu. Tada reikėjo sudarinėti tarptautines sutartis ir derėtis dėl jų, o dabar nuolat stebiu ir tiriu padėtį šioje Azijos valstybėje. Taip pat su kolegomis ieškome Lietuvai potencialių ekonomikos partnerių", - pasakojo V. Bulovas.

Ambasada – dar Alma Atoje

Lietuvos ambasada Kazachstane į naują šalies sostinę Akmolą ketina keltis tik po ketverių penkerių metų. Kol kas pietinėje sostinėje – Alma Atoje dirba ir kitos 46 užsienio valstybių ambasados. Tarp jų iki šiol nėra nei Latvijos, nei Estijos diplomatinė misijų.

Lietuvos ambasados pastatas įsikūręs kalnų papėdėje, netoli Kazachstano prezidento rezidencijos. Geltonas mūras baltais marmuriniais laiptais išsiskiria iš gana apšurusių kazachų trobesių.

1993 metais ambasados rezidenciją per septynis mėnesius pastatė buvęs Lietuvos ambasadorius Kazachstane Juozas Ašembergas.

Akmoloje, pačiame miesto centre, lietuviai jau gavo sklypą ambasadai statyti.

Tačiau, pasak ambasados pirmojo sekretoriaus Jono Stanio, gali atsitikti taip, kad visos Europos Sąjungos valstybės naujojoje Kazachstano sostinėje įsikurs po vienu stogu.

Galbūt neprireiks naujų statybų ir Lietuvos diplomatams. Alma Atoje vietoj buvusios mūsų šalies ambasados ketinama įkurti prekybos atstovybę.

"L.r."

Irakas vis dar slepia žinias apie biologinius ginklus

R. Butleris rengia raportą apie Irako bendradarbiavimą inspektuojant strateginius šalies objektus.

Reuters nuotr.

Jungtinių tautų ataskaitose teigiama, jog Irakas tebeslepia savo biologinių ginklų gamybos programos užmojus, tačiau įvykdė savo pažadą – supažindinti JT ekspertus su savo slapta branduoline programa.

Irakas turi būti atviresnis

Paskelbtoje ataskaitoje JT ekspertai teigė, jog Bagdadas branduolinių medžiagų stengėsi gauti iš užsienio ir nesugebėjo pateikti dokumentų, įrodančių, kad Irakas nutraukė branduolinių ginklų kūrimo programą.

Tačiau ataskaitoje sakoma, kad per pastaruosius 6 mėnesius JT ekspertai iš Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) per 211 inspekcijų nerado jokių naujų branduolinių ginklų žymių.

Pasak JT ekspertų, Irakas privalo suteikti daugiau žinių apie savo biologinių ir branduolinių ginklų kūrimo programas, jeigu nori, kad šalies ekonomiką smaugiančios tarptautinės sankcijos būtų panaikintos. Sankcijos buvo įvestos po Persijos įlankos karo 1991-aisiais.

JT Saugumo Taryba teigia, jog sankcijos nebus atšauktos, kol JT ginkluotės ekspertai nepatvirtins, kad Irakas sunaikino savo ilgo nuotolio raketas, biologinius, cheminius ir branduolinius ginklus.

Ataskaitos paskelbtos vyriausiajam JT ginkluotės ekspertui Richardui Butleriui bebaigiant raportą apie Irako bendradarbiavimą inspektuojant strateginius šalies objektus. Bagdadas neseniai leido JT atstovams patikrinti ir vadinamuosius prezidento objektus, į kuriuos anksčiau inspektorių neleido.

Duomenys neatitinka tikrovės

Ataskaitoje apie biologinius ginklus teigiama, jog Irako pranešimai apie savo raketas ir apie tai, kad biologinių ginklų kūrimo programa buvo visiškai sunaikinta 1991 metais, yra "nebaigti ir neatitinka tikrovės".

Šioje ataskaitoje apžvelgiami biologinių ginklų ir raketų techninių ekspertų susitikimai su kolegomis iš Irako Vienoje kovo 20-27 dienomis.

Ataskaitoje pabrėžiama, kad Irakas atmetinai žiūrėjo į techninės komisijos susitikimus ir neatsiuntė kvalifikuotų ekspertų. Pasak JT pareigūnų, rugsėjį Irako pateiktoje ataskaitoje yra daug didelių klaidų ir spragų. Bagdadas teigė, kad pateikė visą ir galutinę savo

biologinių ginklų kūrimo ataskaitą.

Pasak JT atstovų, Irako teiginys, kad galvutė su biologiniu ginklu gabenančios raketos yra sunaikintos, nesutampa su fiziniais įrodymais. JT teigimu, Irakas pažadėjo pagerinti savo ginklų apskaitą.

Irako ambasadoriaus JT pavaduotojas Saeedas Hasanas atsisakė komentuoti JT ataskaitą, kol su ja nesupažino Irako pareigūnai.

Branduolinių ginklų nerasta

Ataskaitoje apie Irako branduolinę programą JT ekspertai teigia, jog pastarąjį pusmetį vykusių inspekcijų metu nerasta jokių ženklų, kad Irake būtų uždraustos įrangos, medžiagų arba būtų vykdoma uždrausta veikla.

JT ekspertai patvirtino anksčiau paskelbtas žinias, kad Irakas mėgino gauti branduolinių medžiagų iš užsienio. Jo tautybė neprašoma. JT pareigūnai užsienietį apklausė ir pranešė jo tėvynei apie jo sandorį su Iraku.

Ataskaitoje sakoma, kad JT ekspertams reikia daugiau informacijos apie kelis įtartinus Irako objektus. Pabrėžiama ir būtinybė kruopščiau pateikti duomenis apie ginkluotę.

JT pareigūnai teigia, kad Irakas įvykdė savo pareiškimą dėl visiško ir galutinio branduolinės programos sunaikinimo. "L.r."

A.Hitlerio giminaičiai turi būti reabilituoti

Adolfo Hitlerio giminaičiai, po Antrojo pasaulinio karo sulaikyti ir kalinti Sovietų Sąjungos darbo stovyklose, nepadarė nusikaltimų, kuriais buvo apkaltinti ir turi būti reabilituoti. 5 nacių lyderio giminaičiai kartu su kitais 300 austrų 1945 metais sovietų okupacinės valdžios buvo neteisėtai pasiūsti į darbo stovyklas.

Juos sulaikė sovietų agentai ir, apkaltinę "priešiškais veiksmais" prieš Sovietų Sąjungą, pasmerkė 25 metams sunkiųjų darbų. Rusijos ir Austrijos užsienio reikalų ministerijų susitarimu sudaryta bendra komisija nerado jokių A.Hitlerio giminaičių padarytų nusikaltimų įrodymų.

Visi A.Hitlerio giminaičiai penktajame dešimtmetyje nuo įvairių ligų mirė Sibiro darbo stovyklose. Rusijos karinė prokuratūra taip pat reabilitavo apie 6000 vokiečių ir 300 austrų, taip pat daug Vengrijos bei Rumunijos piliečių, bendradarbiavusių su nacių režimu.

REMKIME AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDĄ

nes jo tikslas yra: Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraiškas. Fondą stiprinsime ir jį ugdydysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime, jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.
Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:
P.O. Box 11, North Melbourne. Vic. 3051
A.L. Fondo Valdyba